

DE REORGANISATIE VAN HET HOGER ONDERWIJS

Een voorontwerp H.O.-wet door staatscommissie overgelegd

Het rapport van de commissie voor hoger-onderwijswetgeving, bestaande uit een ontwerp van wet met memorie van toelichting, is thans verschenen. In deze memorie wordt vooropgesteld, dat niet kan worden volstaan met het aanbrengen van wijzigingen in de bestaande wet op het hoger onderwijs, maar dat een geheel nieuwe wet daarvoor in de plaats dient te komen.

De voornaamste wijzigingen betreffen:

1. de ruimere doelstelling van het hoger onderwijs;
2. de instelling van de „Hoge Academische Raad”;
3. de wijziging van het bestuur van de rijksuniversiteiten en van de Technische Hogeschool;
4. de toekenning van rechtspersoonlijkheid aan de rijksuniversiteiten en de T.H. met de mogelijkheid van haar verdere zelfstandigverklaring.

Reeds lang wordt de huidige doelstelling aldus de memorie als te eenzijdig op de vorming van het intellect en de bevrediging van practische behoeften gericht, beschouwd, terwijl toch het hoger onderwijs daarnaast mede de geestelijke en zedelijke vorming van de studenten en het rijpen van hun maatschappelijk verantwoordelijkheidsbesef behoort te bevorderen. Het spreekt vanzelf, dat gewijzigd inzicht op dit punt niet belemmerd is door de enge wettelijke omschrijving, maar toch heeft het betekenis dit thans in de nieuwe wet met zoveel woorden vast te leggen en daardoor aan te duiden, dat zich in dezen sedert 1876 een zekere ontwikkeling heeft voltrokken.

Onder de denkbeelden over een noodzakelijke hoger-onderwijsvernieuwing, in velerlei samenspreking tijdens de bezetting gerijpt en ten dele na de bevrijding in geschrifte tot uiting gekomen, wordt een belangrijke plaats ingenomen door de gedachte, dat een overkoepelend interuniversitair orgaan zou behoren te worden ingesteld, waardoor de instellingen van hoger onderwijs, in het bijzonder de universiteiten, minder dan in het verleden het geval was, onafhankelijk van elkaar zouden werken en minder uitsluitend voor eigen groei en bloei zouden opkomen. Dit zal de taak zijn van de Hoge Academische Raad, welke men in het algemeen beperkt zou willen zien tot het uitbrengen van advies.

In het rapport is een ruime plaats gegeven aan de gedachte, dat een openbare universiteit zelfstandig moet kunnen worden verklaard, met als gevolg dat zij eigen rechtspersoonlijkheid verkrijgt en aan haar bestuur ruimere bevoegdheden toekomen.

Een aanmerkelijke verbetering zou worden bereikt, als voor de financiering de volgende beginselen worden aanvaard:

1. Alle openbare universiteiten worden gemaakt tot instellingen met rechts-persoonlijkheid;
2. Tot haar inkomsten behoren in de eerste plaats de college-, examen- en promotiegelden en alle andere inkomsten uit door de universiteit bewezen diensten;
3. Zij ontvangen jaarlijks een bijdrage van het rijk, welke afhankelijk is van deze eigen inkomsten, in zover zij gelijk zal zijn aan het gemiddelde bedrag daarvan over een voorafgaand tijdvak, vermenigvuldigd met een voor elke universiteit bij wet voor het daaropvolgend tijdvak vast te stellen cijfer;
4. Zij doen na afloop van elk jaar aan de Algemene Rekenkamer rekening en verantwoording van het gevoerde financiële beleid.

Faculteiten, sub-faculteiten en inter-faculteiten

De strekking van artikel 7 is aan te geven, dat een studium generale, in de geest als dit sedert de bevrijding aan de meeste universiteiten en hogescholen is ingericht, beschouwd moet worden als een wezenlijk deel van het hoger onderwijs.

De kwestie van de indeling der universiteit in faculteiten heeft in de staats-commissie tot uitvoerige besprekingen aanleiding gegeven.

Een ideale indeling zou moeten beantwoorden aan de eisen van een logische verdeling en aan die van het maatschappelijk leven, maar zou ook ruim genoeg moeten zijn om de groei van de wetenschap in geen enkel opzicht te belemmeren. De voorgestelde oplossing voldoet niet in gelijke mate aan al deze eisen. Maar door instelling van subfaculteiten en interfaculteiten kan aan de voornaamste bezwaren tegen het beperkte aantal faculteiten tegemoet worden gekomen.

Uitgegaan is van de vijf „klassieke” faculteiten, die aan onze universiteiten sedert het organiek besluit van 1815 bekend zijn. Daarnaast wordt het bestaansrecht erkend van de later ontstane faculteiten, die der veertarijnijkunde welke als faculteit der diergeneeskunde wordt aangeduid, en die der economische wetenschappen met dien verstande dat, voor zover betreft de openbare universiteiten, alleen de rijksuniversiteit te Utrecht een faculteit der diergeneeskunde, bevat, maar dat ten aanzien van de vestiging van meer faculteiten van de economische wetenschappen een zekere speelruimte is gelaten.

De opleiding van tandartsen ware onder te brengen in een subfaculteit van de faculteit der geneeskunde.

Met het oog op de steeds meer noodzakelijk wordende rolverdeling tussen de universiteiten en hogescholen lijkt het de commissie gewenst de mogelijkheid tot het instellen van interfaculteiten zo ruim mogelijk te maken en die ook uit te strekken zowel tot twee of meer faculteiten van verschillende universiteiten als tot een of meer faculteiten en een of meer hogescholen. Ten einde de ontwikkeling van het stelsel der interfaculteiten in de juiste banen te houden, komt het de commissie voor, dat bij het academisch statuut zal moeten worden bepaald, welke interfaculteiten zullen kunnen worden ingesteld en welke studierichtingen daarin zullen voorkomen.

Lectoraat in de tandheelkunde te Leiden

Bij K.B. is benoemd tot lector in de faculteit der geneeskunde aan de rijks-universiteit te Leiden om onderwijs te geven in de tandheelkunde, U. J. van Dijk, thans hoofd-assistent.

PERSONALIA

Gevestigd:

- K. J. G. van der Laan, Kromme Nieuwe Gracht 46, Utrecht.
G. K. A wie-P wee, Uithoornstraat 3 hs, Amsterdam.
N. J. Dijkstra, Groningen.
A. J. Janus Jr, Mookse laan 21, Groesbeek. (voorheen te Oldebroek).
Mej. A. J. Butijn, Pompstraat 58, Gorinchem.
Mevr. B. W. Timmers-James, L. v. Meerderevoort 631, Den Haag.
C. J. Ewoldt, Crabethstraat 49, Gouda.
A. M. Caris, Koninginneweg 8, Noordwijkerhout:
C. v. d. Sluys, Clementstraat 77, Rotterdam.
J. F. Kannegieter, De Bruijnestraat 25, Den Haag.
W. H. Dekker, Schiekade 117, Rotterdam.
J. A. de Korte, Wilhelminastraat 7, H.I. Ambacht, kwam van Utrecht.
Mej. J. M. Snoep, Rubenslaan 18, Schiedam.
J. C. Grevers, Geestweg 14, Naaldwijk.
R. Fick, Wald. Pymontkade 115, Den Haag.
G. M. Manschot, Columbusstraat 75, 's-Gravenhage.
Mej. J. F. v. d. Thoorn, Randweg 74, Rotterdam.

Verhuisd:

- A. J. Th. Wieg erinck, van Maartensdijk naar Varsseveld. (Spoorstraat C 76).
J. M. F. Blommestein, van Harderwijk naar Valkenburg-Houthem.
J. H. C. Zandvoort, van Leiden naar Ouder-Amstel.
Mej. M. C. M. Reiring, van Delft naar Vlijmen.
Y. J. v. d. Meulen, van Leiden naar de Bilt.
L. G. K. Goudsmit, van Rijswijk naar Amsterdam.
H. Steinz, van Katwijk naar Oldebroek.
Mevr. A. J. Sluis, van Katwijk naar Voorburg.
C. N. van Rijswijk, van Den Haag naar Zuid-Afrika.

Bevorderd tot tandarts te Groningen:

- Mej. J. Dijkstra, Spanjaardlaan 136, Leeuwarden.
L. Goyarts, Mient 21, Castricum (N.H.).

Bevorderd tot tandarts te Utrecht:

Mevrouw S. F. van Dijk-Veenbaas, E. Krul, A. W. M. Schellekens, E. van der Veen, C. L. Boogaart, J. A. J. Leemans, H. Scheffer, J. D. Witte, G. Koerselman, F. M. Schouten, H. J. Gan, A. L. Bos, P. B. Sips, A. Stöpler, D. J. Bakker, Mej. M. H. H. Linzel, J. M. Samson,

Overleden:

Te Wassenaar is onverwacht overleden D. A. B. Blokhuis, arts aldaar.

Door enige publicaties in het Tijdschrift voor Tandheelkunde over proeven met fluoor bij schoolgaande kinderen is de overledene ook in onze kringen geen onbekende.

P. van den Burg (tandheelkundige) te Amersfoort op 25 Jan. 1951 in de ouderdom van 67 jaar.